

Cieszyn, 27 stycznia 2022 roku

Pan
Remigiusz Jankowski
Przewodniczący
Rady Miejskiej Cieszyna

OŚR.152.1.2022.4
Centralny Rejestr Petycji: Nr 152.1.2022

Mając na uwadze przedłożoną w dniu 9 stycznia 2022 r. przez pana Mariana Pietrasinę – Radnego Rady Gminy Węgierska Górka – **petycję** odnośnie zmiany zapisów ustawy regulującej ramy formalno-prawne systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin, tj. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.), uprzejmie informuję, co następuje:

1. ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązuje gminy do objęcia system „odpadowym” wyłącznie nieruchomości zamieszkałych, natomiast fakultatywnie mogą zostać objęte nieruchomości niezamieszkałe, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (czyli nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna czy publiczna). W związku z powyższym to gmina decyduje czy system odpadowy zasilony zostanie również wpływami z nieruchomości niezamieszkałych, w wysokości adekwatnej do kwoty ponoszonej na świadczenie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów wytworzonych przez tego typu nieruchomości;
2. należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, z pobranych opłat gmina finansuje funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące koszty:
 - a) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
 - b) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - c) obsługi administracyjnej tego systemu,
 - d) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.Na sfinansowanie wskazanych powyżej działań gmina winna zatem dysponować środkami finansowymi uzyskanymi z opłat ponoszonych przez właścicieli wszystkich nieruchomości objętych systemem;
3. w mojej ocenie na wysokość wymienionych w pkt. 2 lit. a) kosztów systemu wpływa wiele czynników, a w szczególności:
 - a) koszty przyjęcia odpadów w instalacjach komunalnych – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne muszą zostać zagospodarowane w wyspecjalizowanych instalacjach posiadającej status instalacji komunalnych, zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 779 z późn. zm.); na terenie województwa śląskiego

- aktualnie wyznaczonych jest 17 takich instalacji;
- b) wzrost opłaty za korzystanie ze środowiska określonej ustalonej przez Ministra Klimatu i Środowiska. Opłata za korzystanie ze środowiska, zwana potocznie „opłatą marszałkowską”, jest jednym ze składników „opłaty na bramie”, czyli kwoty, którą podmiot dostarczający odpady komunalne musi ponieść przy przekazywaniu odpadów do danej instalacji celem ich zagospodarowania (np. opłata 1 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych składowanych na składowisku w 2017 r. wynosiła 140,00 zł, natomiast w 2021 r. – 276,21 zł);
 - c) znaczący wzrost w ostatnich kilku latach kosztów podmiotów prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami, związany z nałożeniem – zapisami ustawy o odpadach i aktów wykonawczych do tejże ustawy – szeregu obowiązków takich jak np. monitoring wizyjny miejsc gromadzenia odpadów, wyposażenie tych miejsc w systemy przeciwpożarowe itp., a których spełnienie jest niezbędne do uzyskania stosownych decyzji z zakresu gospodarki odpadami (zezwoleń na zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów);
 - d) rosnące z roku na rok ceny mediów (np. energii elektrycznej) oraz paliw, a także wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, co wpływa na wzrost kosztów ponoszonych przez podmioty obsługujące gminy w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych;
 - e) niski popyt na surowce wtórne, co spowodowane zostało m.in. zamknięciem rynków azjatyckich, a w efekcie spowodowało trudności ze zbyciem na rynku lub znaczący wzrost cen przyjęcia przez recyklera;
 - f) niewystarczająca liczba instalacji m.in. do sortowania odpadów zbieranych selektywnie, instalacji termicznego przekształcania odpadów czy instalacji recyklingowych niektórych surowców wtórnych.

Analizując powyższe uwarunkowania, Burmistrz Miasta Cieszyna stoi na stanowisku, że system gospodarki odpadami komunalnymi wypełnia założenia ustawowe wyłącznie w sytuacji, gdy obejmuje wszystkie typy nieruchomości, a więc nie tylko zamieszkałe, ale i niezamieszkałe. Wyłącznie nieruchomości niezamieszkałych nie spowoduje znaczącej obniżki kosztów jego funkcjonowania, ponieważ elementy kosztwórcze, o których mowa w pkt. 2 lit. b) – lit. d) będą musiały zostać pokryte wyłącznie z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Należy zwrócić uwagę, że w raporcie Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego (przygotowanego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska) jako podstawowy kierunek zmian w gospodarce odpadami, mogący mieć wpływ na obniżenie ponoszonych opłat za odpady, wskazuje się m.in.:

- a) wprowadzenie nowego modelu finansowania opartego na rozszerzonej odpowiedzialności producenta, co wpłynie – zdaniem Instytutu – na zwiększenie efektywności systemów selektywnego zbierania odpadów i rozwój rynku recyklingu;
- b) czasowe złagodzenie ograniczenia w deponowaniu odpadów kalorycznych i wydłużenie możliwości magazynowania wybranych rodzajów opadów;
- c) dookreślenie systemu gospodarki odpadami w Polsce opartego na efektywności ekonomicznej i środowiskowej, a następnie – w miarę możliwości – zachowanie stałości prawa.


Jednocześnie uważam, że w sytuacji podejrzenia o nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu na terenie danej gminy, jak np. wzrost lub utrzymanie masy odbieranych bioodpadów pomimo znacznej liczby właścicieli deklarujących kompostowanie w przydomowych kompostowniach, należy dokonywać analizy przyczyn zaistniałej sytuacji, a także – prowadzić stosowne kontrole zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i kompetencjami gminy. Nadzór nad prawidłowością funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami oraz jego zgodnością z obowiązującymi przepisami prawa, należy bowiem do zadań gminy. Natomiast zgadzam się ze stwierdzeniem, że gminy powinny aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu zapisów ustaw i aktów wykonawczych, które podlegają konsultacjom, a ich głos i propozycje winny być w znacznie większym niż obecnie stopniu brane pod uwagę przez ustawodawcę. Gmina Cieszyn, jako członek Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, regularnie zgłasza podczas prowadzonych konsultacji uwagi do projektów zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Jednak wielokrotnie – pomimo licznych opinii i stanowisk gmin lub organizacji ich reprezentujących – przyjmowane są zapisy mające negatywny wpływ na finansowy aspekt funkcjonowania systemu oraz budżety gmin. Przykładem tego typu zapisów jest wprowadzenie w ramach nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 2019 r. wysokości maksymalnej stawki opłaty za pojemniki na odpady dla nieruchomości niezamieszkałych w oderwaniu od rzeczywistych, rynkowych kosztów, co spowodowało, że pobierane opłaty od właścicieli tych nieruchomości nie pokrywały faktycznych kosztów ich odbioru i zagospodarowania.

Odnosząc się do treści przedłożonej przez pana Mariana Pietrasiny petycji pragnę zwrócić uwagę na jej nie do końca zrozumiałe zapisy. Samorządowcy zostali wezwani do podjęcia „inicjatywy obywatelskiej mającej na celu nakłonienie posłów oraz senatorów do uchwalenie przez Sejm RP nowej sprawiedliwej Ustawy o Gospodarce Odpadami Komunalnymi w której to Firmy będą właścicielem śmieci, ponieważ je wyprodukowały i będą musiały ponieść koszty ich utylizacji i opłat środowiskowych”. Jeżeli Autor petycji pod pojęciem „Firmy” miał na myśli właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (którzy „produkują” odpady), to postulowane rozwiązania mają już odzwierciedlenie w zapisach obowiązującej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wskazane byłoby również wyjaśnienie intencji formułowania „Samorzady Gmin oraz Miast powinny ponieść koszty wyłącznie za zbiórkę odpadów komunalnych na swoim terenie oraz ich przewóz do miejsc utylizacji” – czy jest to postulat, aby z opłat pobieranych przez gminy od właścicieli nieruchomości nie były pokrywane koszty unieszkodliwiania odpadów?

Rozdzielnik:

1 x Adresat jw.

1 x OŚR a/a

Burmistrz Miasta

Gabriela Staszkievicz
(3)

